

Kakofoniak

DIANA FRANCO EGUREN

Eremu ez profesionalari loturiko pertsona talde digitaletan, besteoi argudioak emateko adimen artifiziala baliatu duenik ikustea gertatu zait azken urte honetan. Partekaturikoa propioa bailitzan. Norberarena, baina ez jabetzaren zentzuari loturikoa, baizik eta norbere gorputzetik prozesaturikoa. Zerk eraman dezake pertsona bat, adimen artifizialak bere baitan duen kapital informatibo guztiarekin, pareko pertsonen gainean halakorik botatzera?

Pertsonon munduan trebetasun sozialak oso garrantzitsuak dira, horiek ulertzeko moduak oso anitzak. Baina orokorrean, pertsona guztiak ondo sentitzen gara taldean onartuak garenean, gure mundu ikuskera partekatua denean, ulertuak eta parte sentitzen garenean. Puntu horretara heltzeko gizakion estrategiak eta ahaleginak askotarikoak dira. Parekoen talde batean eragiteko adimen artifiziala aukera gisa ikustea, ordea, aztertzeko modukoa da.

Adimen artifiziala indarrez ari da sartzan enpresa munduan, danerako laguntza ematen baitu: dirulaguntza bat eskatzeko testua eta argudiaketa sortzea, programa informatiko bat sortzeko kodea garatzea, jaialdi bat planifikatzeko egitura ematea... Beharbada praktika horietara ohituta, pertsonak eremu pertsonalera eroaten ari dira hor ika-sitakoak. Zein mikrohigadura ekar dezake bizitzako eremu hurbilean dinamika hori zabaltzeak? Besteekin hitz egiteko laguntza adimen artifizial bati eskatzen badiogu, zergatik ez zuzenean adimen artifizialekin hitz egin? Medikua artifiziala, irakasle artifiziala, lagun artifizialak... moduko figuratan bilatuko ditugu erantzunak?

Gaur egun adimen artifizial baten emaitza hutsa (tratatu gabea) hautemateko gai garela uste dut, kakofonia baten gisan susmatuko duguna, belarrira ondo ematen ez duen nota bat bailitzan. Baina denborarekin beharbada zailagoa izango da. Ea horrelako praktikak ez diren zabaltzen, eta gure akats, espresio-oztopo eta ezjakintasunetik errespetuz adierazteko aukera ematen diogun geure buruari, gizarte honen parte izaten ikasten jarraitzeko bidean. ●

Biolentzia koloniala Portugalen

AXIER LOPEZ

Lisboan sumina piztu da, batez ere hiriaren kanpoaldean, migratzaile eta kolonia zaharretako –batez ere, Cabo Verde, Mozambique, Angola eta Brasil– herritar gehien biltzen duen langile-auzoetan. Arrazoia da Odair Moniz Cabo Verdeko gizon beltzaren heriotza. Urriaren 21eko gauean Poliziak tiroz hil zuen 43 urteko laguna. Portugalgo Poliziaren bertsioak zioenez, atxilotua izateari uko egin zion Monizek eta agenteei arma zuri batekin eraso egiten saiatu zen. Horren aurrean, polizia batek tiro egin zion. Halere, gutxi iraun du bertsio horrek, bideozaintzako irudiak zabaldu ondoren poliziek bertsioa aldatu baitute. Moniz tirokatu zuen 20 urteko agentea ikerketapean dago.

Hildakoaren familiak eta lagunak, Monizen jokabidea kriminalizatzen saiatzea leporatu diete agintariei. Auzokideen artean ez da zalantzarik: hilketa arrazista izan da. Pasa den astean 123 eraso eta istilu izan dira Lisboan, 22 pertsona atxilotu dituzte eta gutxienez zazpi zauritu izan dira.

Milaka lagunak Lisboako erdigunea hartu dute larunbatean Poliziaren arrazakeria eta indarkeria arbuizatzeko. "Justiziarik gabe ez dago bakerik" oihukatu dute Vida Justa erakundeak antolatutako manifestazioan. "Odair Moniz, tamalez, ez da kasu isolatua, Poliziaren basakeriaren eta auzoetako militarizazioaren

eta arrazakeria sistemikoaren biktimen zerranda luzearen parte da", azaldu du Jakilson Pereira gizarte-hezitzaile eta Vida Justa kolektiboko kideak. Salatu dutenez, 2008ko krisi ekonomikoaz geroztik, gutxiengoak "barne-etsaitzat jo dituzte, herritarren gaitz guztien erantzuletzat". Beste 80 bat erakundek, gehienak arrazakeriaren aurkakoak eta auzo elkarteak, babestu dute martxa.

FAXISMOA ERE MOBILIZATU DA

Chega eskuin muturreko alderdia ere kalera atera da larunbat arratsean, baina bestelako ibilbide bat eginda. Martxaren helburua Poliziari babesa adieraztea izan da. Milaka antiarrazisten aurrean, ez dute 300 lagun baino gehiago elkartzeko lortu.

Chegako bozeramale Andre Venturak adierazi du Monizen heriotzaz akusatutako poliziari "domina eman" beharko lioketela, baina "demokrazian dena dago gaizki". Fiskaltzak ikerketa abiatu du adierazpenen horiek direla eta, baita Chegak Parlamentuan duen bozeramaile Pedro Pintoren aurka ere. Pintok adierazi du segurtasun indarrek "hiltzera gehiagotan tiro egingo balute, herrialdea ordenatuago egongo litzatekeela".

Martxoan izan ziren Parlamenturako hauteskundeetan Chegak bozen %18 lortu zuen, 1.200.000 boto inguru. ●